

معرفی تازه های نشر در زمینه‌ی تاریخ

نفیسه غلامعلی پور*

اوپرای سیاسی اقتصادی مکه هنگام بعثت پیامبر(ص) است. بعثت رسول خدا(ص)، محاصره اقتصادی اجتماعی فرشش ، دلایل و زمینه های مهاجرت به مدینه ، تعالیم

مسلمانان در بستر تاریخ

بعقوب جعفری. - تهران : دفتر نشر فرهنگ اسلامی . - ۲۰۴ ص- و زیری(شمیز). - ۱۵۰۰ ریال. - چاپ سوم ۹۶-۴۳۰-۱۱۰-۲ نسخه. شابک: ۹۷۸۱۰۴-۳۰۴-۹۴۶

در این کتاب ، مولف کوشیده است تصویری از فرهنگ و تمدن اسلامی فرا روی مخاطب قرار دهد. وی نشان می دهد که چگونه « جامعه نوبای اسلامی محیط مساعدی برای خیشش های علمی به وجود آورد و با ایجاد تحولات عظیم و بنیادی ، مسلمین را به فعالیت و کوشش همه جانبیه وادار کرد ، به طوری که از یک سو، کتاب های علمی دنیا بر هر زبانی که بود جمع آوری و به زبان عربی ترجمه می شد

تاریخچه سیاسی - اقتصادی صدر اسلام مجتبی حبیبی. - تهران: سازمان تبلیغات اسلامی ، شرکت چاپ و نشر بین الملک. ۲۰۲ ص- رقمه(شمیز). - ۱۰۰۰ ریال. - چاپ دوم ۲۵۰۰ نسخه. شابک: ۹۷۸۱۰۴-۳۰۴-۹۴۶

نویسنده ، این کتاب را به بررسی اوپرای سیاسی و اقتصادی صدر اسلام و ساختار و عملکرد ویژگی ها و تغییرات سیاسی اقتصادی دوران حکومت پیامبر(ص) خلفای راشرین و حضرت علی(ع) اقتصاص داده است. کتاب با پیش گفتاری در نقل و تحلیل کوتاه. نظریه های دیدگاه های تاریخ نویسی آغاز می شود. در بخش اول اوپرای عربستان قبل ظهور اسلام تشریح می شود که شامل وضعیت جغرافیایی سیاسی - طبیعی، ترکیب قبایل، عادات و رسوم مردم، وضع اقتصادی، نقش سیاسی اقتصادی در دوران پیامبر(ص)، زندگی نامه پیامبر (ص)،

* لیسانس تاریخ - دانشگاه فردوسی مشهد

زنان بزرگ تاریخ

جورج بوب؛ مترجم: شیرزادی؛ ویراستار: م. حسینی. - تهران: نشر موج - ۳۱۲ ص. - وزیری (شمیر). - ۳۰۰۰ ریال. - چاپ دوم ۱۰۰۰ نسخه. عنوان به لاتین The great women of history شابک: ۹۷۴-۹۱۳۰۴۰-۳

در این کتاب، مجموعه‌ای از زنان اثرگذار در تاریخ معرفی شده‌اند. کتاب با عنوان «هو چیزوت» ملکه مصر باستان آغاز می‌شود و با معرفی «سوفی شول» یکی از قهرمانان مبارزه با حکومت نازی در آلمان، به پایان می‌رسد. از زنانی که در کتاب شرح حال آنها به طبع رسیده عبارت اند از: «کلوپاترا/حاکم شرق تا غرب عالم»، «لیویا/مادر قیصرها»، «هیرویگ شلزینی/نگهبان صلح»، «ژان دارک/دفتری از دو مردمی»، «ایزابلای اول/مکه اسپانیایی مقندر»، فلورانس نایتنیگل/بانوی فانوس به دست»، «هلن کلر/امید و شهادت»، «مادر ترزما/به خاطر بیچاره ترین بیچارگان» و «ایندراؤگاندی/شکست ناپذیر».

آیین شهرباری در شرق

مسئول کنندی ادب؛ مترجم: فریدون بدره ای. - تهران: شرکت انتشارات علمی و فرهنگی. - ۵۳۰ ص. - وزیری (کالینکور). - ۳۰۰۰ ریال. - چاپ دوم ۱۵۰۰ نسخه. عنوان به لاتین The king is dead: The king is dead شابک: ۷-۳۲۴-۴۴۵-۹۶۴ نویسنده در این کتاب می

و از سویی به کمک ابزار و ادوات علمی اکتشافات و اختراعات جدیدی به دست می‌آمد، و باز از سوی دیگر در اداره جامعه اسلامی و انجام امور اجرایی روش‌های جدیدی تجربه می‌شد و از طرفی مکتب‌های فکری و فلسفی گوناگونی که وارد جامعه اسلامی شده بود نقد و تحلیل می‌شد. همه جا تلاش بود و حرکت، همه جا مدرسه بود و مراکز علمی... مولف در بخش دیگری اذعان می‌دارد: ((اینک ما بر سر آئیم که به لطف الهی گوشه‌هایی از یک فرهنگ عظیم را مورد بررسی و مطالعه قرار بدیم و با گذشته‌های پر افتخار خود تجدید عهد کنیم. البته در این بحث‌های ما تنها با «واقعیت»‌های تاریخی سروکار داریم و طبیعی است که هر واقعیتی همیشه با حقیقت همراه نیست، بنابراین در این کتاب آنچه «شده است» موردن بحث قرار خواهد گرفت نه «آنچه باید می‌شد»)). کتاب در هشت بخش اصلی با این عنوانین تدوین شده است: پیام آوران عدل و آزادی، تشکیلات حکومتی، درگیریهای فکری و عقیدتی، فلسفه و فلاسفه، مسایل آموزش، علوم مادی، علوم اسلامی، ادبیات هنر. کتاب با فهرست اعلام به پایان می‌رسد.

تاریخ مستند ایران و جهان از عهد سومر تا عصر پهلوی

احمد خلیل‌الله مقدم، محمود خلیلی، تهران: در،
جملی پور، ۴۰۰۰، ۴ رسال، چاپ اول، ۵۰۰۰ نسخه
شابک، ۹۶۴-۹۲۹۲-۹۰

بررسی وضعیت ایران از روزگار باستان تا پایان دوره پهلوی، در کتاب به اختصار و به گونه تحلیلی فراهم آمده است. نویسنده خاطرنشان می‌کند که در این کتاب از ستایش و چاپلوسی اثری نیست، تنها مقصود آن است که امور مربوط به تاریخ، از ایران تا کنون در مقایسه با کشوری باستانی آن طور که بوده گفته شود و بیان آثار گذشته هم که تأثیرش به زمان حال می‌کشد دلیل آن نیست که بی تفاوتی و یا سردی نسبت به این و آن در میان باشد بلکه مسئله در این است که مانیاکان خود را به درستی بشناسم و به راز هویت ملی خود بپی ببریم. مطالب کتاب با بحثی درباره تاریخ چیست؟ مورخ کیست؟، ریشه تاریخی، تعریف تمدن، و معرفی تمدن کشورهای باستانی آغاز می‌شود. سپس وقایع و حوادث مختلف تاریخی، با این عنوانین به اجمال شرح و بررسی می‌گردد. تاریخ ایران باستان، مادها، هخامنشیان، اسکندر

کوشید دوره ای از تاریخ را بررسی و تشریح کند که طی آن در مشرق زمین، تغییرات مؤثر سیاسی و اجتماعی به وقوع پیوسته است. این تحول زمانی روی می‌دهد که اسکندر، فاتح مقدونی، بر آن می‌شود تا سرزمین‌های فتح کرده خویش را وحدت بخشد و سربازان و زمامداران خود را در شرق ممکن سازد، تا از این رهگذر بتواند حکومت‌های بومی و پادشاهان سنتی را سرکوب کند. به عبارت دیگر، نویسنده در این پژوهش بر آن است «شواهد و مدارکی درباره مقاومت شرقیان در برابر جهانگیری و حکومت یونانیان بیابد، علل آن و طرق جانبداری آن را کشف کند و صورت‌هایی را که از آن متجلی شده است نشان دهد و نتایج آن مقاومت را پیش روی خوانندگان گذارد. آن نواحی شرقی که در فصول دوازده گانه کتاب از این نظر بررسی شده اند عبارت از: پارس و دیگر قسمت‌های ایران، بین النهرين، سوریه، آناتولی، فلسطین، جایگاه‌های دیگر یهود و مصر». فهرست اعلام و کتاب‌شناسی در انتهای کتاب آمده است.

ورزیده است. اما در بررسی رویدادهای مهم تاریخ ایران بعد از اسلام، و خاصه از وقتی که حکومت های کوچک و بزرگ متقارن (طاهری، صفاری، سامانی، علویان تبرستان، آل زیاد، و آل بویه) و ترک تبار (غزنوی، سلجوقی، خوارزمشاهی) بر ایران فرمان راندند، جزئیات بیشتری از آمد و رفت اشخاص و جایه جایی مراکز قدرت آنان را ذکر کرده است. فاجعه در دنیاک حمله مغولان و کشتار وسیع نفوس و هتك و هدم مردم، شرح دیگر وقایع کتاب است که با ذکر اقتدار و افول سلسله صفویان، ظهور نادر، عصر قاجارها و سلسله پهلوی، حوادث بر جسته دوره های یاد شده را دربردارد. منابع و مأخذ و فهرست اعلام در انتهای کتاب آمده است.

فرهنگ جامع تاریخ ایران: از ورود آریایی‌ها تا پایان عصر پهلوی

عباس قربانی، تهران، آرون، ۴۸۲، ۴۸۲ ص، جلد دوم، وزیری (گالینگور)، (دوره ۹۶۰۰ ریال، چاپ سوم، ۴۰۰ نسخه، عنوان به لاتین

A Comprehensive dictionary of Persian...

کیانیان

آرتور امانوئل کریستن سن: مترجم: ذبیح الله صفا، تهران، شرکت انتشارات علمی و فرهنگی، ۵۲۰۵، ۴۵۲ ص.

مقدونی، اشکانیان، ساسانیان، تاریخ پس از اسلام، طاهریان، صفاریان، سامانیان، غزنویان و صفویه، افغان‌ها، افشاریه، زندیه، قاجاریه، فهرستی از ۱۰۲ منبع در پایان کتاب آورده شده است.

کتاب ایران، گزیده تاریخ ایران

رضاعبانی، ویراستار، ایرج مهرکی، (و دیگران) تهران، بین المللی المهدی، ۴۷۲ ص، وزیری (شمیر) ۱۸۰۰ ریال چاپ اول، ۲۰۰۰ نسخه شابک ۹۷۳-۹ ۹۶۴-۴۷۲

جلد حاضر از مجموعه کتاب ایران شرح مختصری است از وقایع تاریخ ایران که هدف از تأثیف آن اطلاع رسانی و آشنا نمودن عame مخاطبان خارجی با فرهنگ و تمدن ایرانی، اسلامی، عنوان شده است. صاحب کتاب با نگاهی اجمالی به دوره قبیل از اسلام، پی گرفته شده و سپس سلسله‌ها و ادوار مختلف تاریخ ایران از مادها و هخامنشیان بازگو شده است.

براین اساس، بخش کوچکتر کتاب به شرح احوال سلسله‌های پیش از اسلام ایران از مادها و هخامنشیان تا جانشینان اسکندر مقدونی و روی کارآمدن اشکانیان و ساسانیان پرداخته است و چون بنابر اختصار بوده از ذکر جزئیات حکومتی پادشاهان ممتدد و سه سلسله اخیر اجتندب

جانشینان بهمن بنابر روایت ملی، کتاب با
فهرست اعلام به پایان می رسد.

سامانیان از آغاز تا فرجام

ابوالقاسم فروزانی، تهران، مؤسسه کتاب همراه، ۷۲
ص، پالتویی، (شمیر)، ۱۵۰۰ ریال، چاپ اول، ۱۰۰۰
نسخه، شابک: ۹۶۶-۶۹۸۲-۲۴۷

در این کتاب از مجموعه کتابهای «همراه»، تحولات سیاسی و اوضاع اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی ایران در زمان سامانیان که در قرن های سوم و چهارم هجری بر نواجی شرقی ایران حکومت می کردند - با مباحث ذیل بررسی شده است: خاستگاه نژادی و اجتماعی سامانیان، مختصری در مورد ماوراء النهر، زمینه های قدرت یابی سامانیان در ماوراء النهر، امیر اسماعیل بنیانگذار سلسله سامانی، دولت سامانی در اوچ قدرت؛ عصر انحطاط سامانیان، دولت سامانی در سرشاری سقوط، نظام اداری دولت سامانی، اوضاع اجتماعی و اقتصادی و مذهبی قلمرو سامانیان، تمدن و فرهنگ و هنر عهد سامانی، کتاب با فهرست منابع به پایان می رسد.

وزیری، (شمیر) ، ۱۱۰۰ ریال، چاپ ششم، ۱۵۰۰
نسخه، عنوان به لاتین: Arthur Christen: Les kyanides ...
شابک: ۹۶۶-۴۴۵-۳۶۰-۹

موضوع کتاب تحقیق درباره سلسله داستانی کیانیان با توجه به تمام منابعی است که در این باب از اوستا به بعد، وجود دارد. مؤلف کتاب، دانشمند مشهور دانمارکی، «آرتور کریستن سن»، اطلاعاتی را که در گاتاها، ..... و سایر لنسک های اوستا و همچنین منابع پهلوی و تواریخ عربی و فارسی درباره کیانیان ضبط شده است مطالعه و بررسی نموده، روایات مذکور در این منابع را با اطلاعات شابهی که درباره پادشاهان اخیر هخامنشی موجود است با یکدیگر مقایسه کرده است. علاوه بر این، در کتاب، تحقیق ارزشمنی درباره خاندان پهلوی گر شاسب یا پهلوانان سیستان صورت گرفته، حقایق بسیاری درباره داستان این پهلوانان آشکار شده است. مؤلف در پایان، فهرستی از جاویدانان آئین زرتشتی آورده است. این کتاب به زبان فرانسوی تأليف و در سال ۱۹۴۱ میلادی در کپنهاگ چاپ شده است. عنوانین فصلهای ششگانه کتاب عبارتند از: ۱- کیان و هخامنشیان، طرح مسائل، ۲- کیان در گاتاهاویشت ها،

انگیزده ریشه یابی علل وقوع انقلاب و نیروهای مؤثر در آن از نظر می گذراند و با تجزیه و تحلیل اهم حوادث و نیروهای سیاسی و اجتماعی مؤثر این دوره به این نتیجه دست می یابد که علت وقوع انقلاب، توسعه ناهمگونی بود که رژیم محمد رضا شاه خواه ناخواه در پیش گرفته بود. مؤلف با بررسی نقش مهم اسلامی و نقش تعیین کننده امام خمینی (ره) در پیروزی انقلاب، مطالب کتاب را به پایان می برد.

با پیشگامان آزادی: زندگینامه مهندس مهدی بازرگان

گروه پژوهش های تاریخ شرکت انتشارات قلم، تهران، شرکت انتشارات قلم، ۹۶، ص، بالتبیه (شیخی)، ۵۰۰۰ ریال، چاپ اول، ۳۰۰۰ نسخه، عنوان به لاتین: In Line with fooverums of freedom شابک: ۹۶۴۳۱۶۰۹۱۲

این کتاب از مجموعه کتاب های با پیشگامان آزادی به شرح اجمالی زندگی، افکار، اندیشه ها و مبارزات مهندس بازرگان اختصاص دارد: مخاطبان کتاب را با موضوعاتی از این قبیل مطالعه می کنند: زندگی نامه ۱۲۸۶ - ۱۳۷۳، بازتاب نخست وزیری بازرگان، استحضاری دولت بازرگان، مهمترین حوادث زندگی بازرگان (آبان ۱۳۵۸ - دی ۱۳۷۳)، سفر فرهنگی

ایران بین دو انقلاب: درآمدی بر جامعه شناسی سیاسی ایران معاصر

پرواند آبراهامیان؛ مترجم: احمد گل محمدی، محمد ابراهیم فتاحی و لیلیان، تهران، نشر نی، ۷۷۴، ص، ۲۰۰۰ (گالیکور) ۳۱۰۰۰ ریال، چاپ هفتم، ۲۰۰۰ نسخه، عنوان به لاتین:

Iran between two revolutions

نویسنده ایرانی تبار کتاب که استاد تاریخ در کالج «باروک دانشگاه نیویورک» است در این کتاب، تحلیلی از تأثیرات متقابل سازمان های سیاسی و نیروهای اجتماعی از سده نوزدهم میلادی تا انقلاب اسلامی ۱۳۵۷ به دست می دهد. وی برای این منظور، نیروهای اجتماعی را به گروههای قومی و طبقات اجتماعی تقسیم نموده با توجه به دستاوردهای جامعه شناسان تأثیرات نظام های سیاسی بر نظام های اجتماعی را بررسی کرده است. مؤلف کارش را با تبیین ساختار اجتماعی - سیاسی دوره قاجار و علل پیامدهای انقلاب مشروطیت آغاز می کند و با بررسی دوره رضا شاه و سقوط او و سال های بحرانی شهریور ۲۰ تا مرداد ۱۳۳۲ ادامه می دهد ضمن آن که به تأثیر و تأثیر نیروهای سیاسی این دوره تأکید می ورزد. وی در این کتاب، سال های پس از کودتا را تا آستانه انقلاب اسلامی به

سالهای پرآشوب: وضع سیاسی و اجتماعی ایران در دوران اشغال انتور خامه‌ای، تهران، نشر پژوهش، فروزان روز، ۴۲ ص، جلد چهارم، وزیری (شمیز)، ۳۴۰۰، ۹۶۳۲۱-۱۲۱۵، چاپ اول، ۳۲۰۰ نسخه، شابک: ۹۶۳۲۱-۱۲۱۵.

کتاب حاضر، بخش چهارم از مجموعه سالهای پرآشوب است که طی آن، وقایع و رویدادهای برده ای از سال های پرحداده و مهم تاریخ معاصر ایران در قرن اخیر بررسی و تشریح می شود. سال هایی که از یک سو، آکنده از مبارزات استقلال طلبانه و آزادیخواهانه ملت ایران است و از سوی دیگر کشمکش های متعدد داخلی و خارجی و نیز هجوم های آشکار و نهان قدرت های بزرگ را برمی تاباند. این رویدادها مربوط به آغاز جنگ جهانی دوم تا حل کشمکش نفت و انعقاد قرارداد کنسرسیوم سال های ۱۳۱۸ تا ۱۳۳۴ است. موضوع هر بخش از این مجموعه، یکی از مسائل مهم سیاسی این دوران بوده که طی آن تلاش شده حقیقت وقایع در کتاب بر ملا شود تا مخاطبان به تاریخ درست دست یابند. کتاب حاضر از این مجموعه به وضع سیاسی و اجتماعی ایران در دوران اشغال اختصاص دارد که مطالب آن در پنج فصل با این عنوانی تدوین شده است: طرح مسائل، استناد و

به آلمان، عیادت سید احمد خمینی در بیمارستان دبی، درگذشت، انعکاس خبر درگذشت مهندس بازرگان در ایران و جهان و کسانی که درگذشت بازرگان را تسلیت گفتند، کتاب با سال شمار، و روزشمار، زندگی بازرگان آغاز می شود و با نمایه به پایان می رسد.

روزگار با ما چه کرد؟ خاطراتی از روزهای پایانی زندگی محمدرضا پهلوی تدوین ابراهیم حسن بیگی، ویراستار، جواد محقق، تهران، سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی، انتشارات مدرسه، ۱۳۶ ص، رقم (شمیز)، ۵۰۰۰، چاپ اول، ۵۰۰۰ نسخه، شابک: ۹۶۳۵۳-۶۶۷-۰۰۰۰. این کتاب مجلد دیگری است از مجموعه تاریخ پهلوی که برای نوجوانان در قالب ۷۴ خاطره از نزدیکان شاه، تدوین شده و در مجموع تصاویری از روزهای پایانی عمر شاه در غربت، مشخصات هر مأخذ در پایان هر نقل قول درج شده است. صفحات پایانی به توضیح برخی از اعلام متن، فهرست منابع و مأخذ و عکس هایی از شاه در اوآخر عمرش اختصاص یافته است.

بابک صردار صردار

ویراستار: مجید طالب زاده، تهران، آلمان آی، ۱۴۴
ص، رفمی (شمیر)، چاپ اول، ۱۰۰۰ نسخه، شابک: ۶
۹۶۴-۹۲۴۵-۵

این کتاب تحقیق مختصری است درباره قیام بابک خرم دین در اواخر قرن دوم و اوایل قرن سوم هجری علیه خلافت عباسی که از این مباحث و مطالب تشکیل شده است: مقدمه (خلاصه ای از جنبش های ایرانیان در سده های نخستین اسلامی مانند: مختار، زندیان، ابومسلم، راوندیان، به .....، استاذسیس، سنباد، سپیدجامگان)، تولد و کودکی، بابک در نوجوانی، بابک در میدان جنگ، سال شمار جنگ ها ۲۱۹-۲۰۱ هـ ق. جنگ های سرنوشت ساز افشین و بابک از ۲۱۹ تا ۲۲۲ هـ ق. عزیمت شبانه بابک و عاقبت کارش، کشته ها و اسیران جنگ بابک و افشین، افشین و عاقبت کارش، کتاب با فهرست منابع به پایان می رسد.

هزاره های گم شده: اشکانیان (پارت ها)

برویز رجبی، ویراستار: بهمن حمیدی، تهران، توس، ۳۸۰، ص، جلد چهارم، وزیری (کالینکور)، ۴۵۰۰ ریال، چاپ اول، ۳۳۰۰ نسخه، شابک: ۹۶۴-۳۱۵-۵۷۱-۹

چهارمین جلد از مجموعه از تاریخ و باستان «هزاره های گم شده» به تاریخ و تمدن اشکانیان (پارت ها) اختصاص دارد.

مدارک رسمی، گزارش شاهدان عینی و دست اندرکاران، گزارش ها و روایات اشخاص دیگر، جمع بندی و نتیجه گیری. در پیوست کتاب، تصویر نمونه هایی از اصل اسناد به طبع رسیده است. این مطالب با فهرست اعلام به پایان می رسد.

آشنایی با بنیاد ایران شناسی

نهیه کنده: حوزه معاونت اطلاع رسانی و همکاریهای بین المللی بنیاد ایران شناسی، ویراستار: حوزه معاونت اطلاع رسانی و همکاریهای بین المللی بنیاد ایران شناسی، تهران، دایره سیز، ۱۴۰۰ ص، وزیری (شمیر)، چاپ اول، ۲۰۰۰ نسخه، عنوان به لاتین: Information technology and international collaboratio... شابک: ۹۶۴-۷۲۶-۰۱-۵

در این کتاب در دو بخش فارسی و انگلیسی، اهداف و وظایف بنیاد ایران شناسی، همچنین تشکیلات سازمانی، برنامه ریزی فعالیت ها، و نوع فعالیت های این بنیاد معرفی می شود. گفتنی است: قلمرو اصلی فعالیت ها، مطالعات و تحقیقات بنیاد ایران شناسی در حوزه مباحث و مسائل مربوط به جلوه های گوناگون فرهنگ و تمدن ایرانی است، این بنیاد با شخصیت حقوقی مستقل تأسیس شده است.

نادرشاه افشار

رضا شعبانی، تهران، دفتر پژوهش‌های فرهنگی، ۱۲۰
ص، رقمی (شمیر)، ۸۸۰۰ ریال، چاپ اول، ۵۰۰۰
نسخه، شابک: ۹۶۴-۵۷۹۹-۶۷-۸

بیست و هفت‌مین کتاب از مجموعه «از ایران چه می‌دانیم؟» به شرح حال و اقدامات نادرشاه افشار و اوضاع و احوال ایران در زمان حکومت وی اختصاص دارد. کتاب در ۶ فصل تدوین شده است. در فصل اول از دوران کودکی نادر و بالندگی وی سخن می‌رود. فصل دوم درباره چگونگی کسب قدرت اوست. عنوانیں فصل‌های دیگر بدین قرار است: نبرد بدفرجام شاه طهماسب دوم با عثمانی و خلیع او از پادشاهی، سرکوب طغیان های داخلی، تاج گذاری نادر و آغاز پادشاهی، از تسخیر قندهار تا فتح هندوستان بازگشت از هند، لشکرکشی به داغستان و دگرگونی‌های رفتاری، و جنگ‌های عثمانی. صفحات پایانی به پی نوشته‌ها و مأخذ اختصاص دارد.

نهضت جنگل: زمینه‌های اجتماعی شاپور رواسانی، ویراستار: کاظم السادات اشکوری، تهران، دفتر پژوهش‌های فرهنگی، ۱۲۰ ص، رقمی (شمیر)، ۸۸۰۰ ریال، چاپ اول، ۵۰۰۰ نسخه، شابک: ۹۶۴-۵۷۹۹-۶۴-۳

کتاب از دو بخش تشکیل شده است. بخش اول: با نگاهی کوتاه به تاریخ سیاسی سلوکیان در ایران، نیز سرگذشت سیاسی پادشاهی یونانیان در بلخ آغاز می‌شود و با تاریخ سیاسی پارت‌ها (اشکانیان) ادامه می‌یابد. در این خصوص، خاستگاه اشکانیان نقش تاریخی پرنی‌ها، پادشاهان اشکانی، دوران سلطنت و مهمترین رویدادهای زمان‌ها، نبردهای مهم این دوران، جنگ‌های ایران و روم و سرانجام علیل و چگونگی سقوط آنها بازگو شده است. بخش دوم حاوی مباحثی است درباره فرهنگ و مدنیت اشکانیان که از این موضوعات تشکیل شده است. موقعیت و شرایط فرمانرو، بلندپایگان و تقسیمات کشوری، سپاه و سپاه گردانی، دین اشکانیان، فرهنگ و ادب در دوره اشکانی، توانایی و ناگاهی‌های عمومی مردم و پیشه وران شناخته شده اشکانی، هنر و معماری دوره اشکانی، آرایش و پوشش در دوره اشکانی، کشاورزی در دوره اشکانی، صفحات پایانی به نمایه اسامی، تصاویری از آثار مربوط به دوره اشکانی و فهرست منابع اختصاص یافته است.

امپراتوری هخامنشی

پیر بربان، مترجم، ناهید فروزان، تهران، نشر قطره،
نشر و پژوهش فروزان روز، ۱۱۱۴ ص، جلد اول،
وزیری (کالینگر)، (دوره)، ۲۰۰۰۰ ریال، چاپ اول،
۳۳۰ نسخه، عنوان به لاتین:

Historie de l'empire perse de cyrus a alecander
شابک: ۹۶۴۳۲۱۰۷۸۲

مولف فرانسوی کتاب تحقیق توده ای در جنبه های گوناگون امپراتوری هخامنشی صورت داده که اینک ترجمه فارسی آن در دو جلد عرضه می شود. نگارنده در آغاز کتاب از چگونگی گردآوری استاد و مدارک سخن می گوید: نیز به روایت های شفاهی و افسانه ای تاریخ ایران باستان اشاره می کند: از جمله یادآور می شود: منابع کلاسیک درباره دوره پیش از کورش دست کم برای کسی که می خواهد مراحل مهم تشکیل پادشاهی هخامنشی را بازسازی کند، چندان قابل استفاده نیست. هرودوت به جز شرح لشکرکشی های نظامی، در چارچوب شرح پیروزی کورش بر اشتویگو پادشاه ماد، قطع بلندی را به خاستگاه های قوم پارس اختصاص داده است. وی توضیح می دهد که روایت هرودوت در خصوص تولد و ظهور

در این کتاب از مجموعه از ایران چه می دانیم؟ نهضت جنگل به رهبری میرزا کوچک خان جنگلی با تأکید بر زمینه های اجتماعی این قیام طی هفت فصل بررسی می شود. عنوانین فصل ها بدین قرار است: جغرافیای انسانی گیلان و نقش گیلان در جنبش مشروطه. ایدئولوژی نهضت جنگل، خواستگاه اجتماعی نهضت جنگل و دیدگاههای میرزا، ایرانی و اسلامی بودن نهضت، مرام نامه نهضت جنگل، قیام مسلحانه نهضت (دوره اول)، تشکیل قوای چریک، فتح رشت، حمله قوای نظامی انگلیس و دولت مرکزی به گیلان، تشکیل جمهوری شورایی (دوره دوم)، ورود قوای نظامی شوروی به انزلی و رهمنمدهای سران شوروی، اعلام جمهوری، خروج میرزا از رشت، کودتای حزب کمونیست ایران در مخالفت با نهضت جنگل، تشکیل کمیته انقلاب ایران، سازش انگلستان و شوروی بر ضد نهضت جنگل، کتاب با دو مطلب پایانی خاتمه می پذیرد. که عبارت اند از: جهت گیریهای اجتماعی در انقلاب گیلان، مواضع میرزا در حفظ استقلال ایران. صفحات پایانی به یادداشت ها و فهرست منابع اختصاص دارد.

آن از این قرار است: بنیانگذاران شاهنشاهی از کورش تا داریوش، شاه بزرگ، قلمروها اقوام و اقتصاد خراجگزار، و از خشایارشا تا داریوش سوم، نویسنده طی این مباحث علاوه بر شرح رویدادهای تاریخی، از وضعیت جامعه پارسی، روابط اجتماعی، ارکان حکومت، شیوه حکومت، روابط دربار، کشورگشایی، تقسیمات کشوری، آیین‌ها و سنت‌ها، جشن‌های شاهنشاهی و مانند آن سخن می‌گوید، وی سرانجام نتیجه می‌گیرد که در چارچوب تقسیمات تاریخ خاور نزدیک باستان، مرحله هخامنشی ویژگی و اهمیت کاملاً قابل توجهی دارد. زیرا سرزمین هایی که تا آن زمان در میان قلمروهای پادشاهی رقبت و مתחاصم تقسیم شده بودند برای نخستین بار در صورت بندی دوستی واحد، که از سند تا دریای اژه گستردۀ بود، گردآمدند. در دراز مدت این امر البته دستاورد تاریخی بناهای فتوحات کورش و کمبوجیه به شمار می‌آید. تصرف پی در پی اکباتان، ساردیس، باکتريا، بال و همپیس، به مفهوم گنجاندن قلمروهای پادشاهی در قالب گسترده نزدیک شاهنشاهی بود. برگرفته از مجله کتاب تاریخ و جغرافیا، شماره ۶۲ - ۶۱

کورش مضامین فولکوریک و افسانه‌ای دارد، همچنین خاطر نشان می‌کند «... وقتی تواریخ هرودوت را بدون فاصله گیری بخوانیم این نتیجه گیری در ذهنمان رسخ می‌کند که فتوحات کورش همانند خملات برق آسای صحراگردانی بوده است که برای گرفتن غنیمت به مالک یکجانشین حمله ور می‌شدند. اما به هیچ وجه چنین نیست. کورش خیلی زود نشان داد که اهدافش بسیار بلند پروازانه است. مثله برای او نه تاختن که فتح پایدار بود. چنین امری متضمن آن بود که سپاه کورش چیزی جز تجمع موقت قشون‌های متعلق به قبایل شد. که به صورت پراکنده با حفظ شیوه‌های جنگی خود نبرد می‌کردند. اسلاف کورو از هنگامی که عنوان سلطنتی را تصاحب کردند، توانستند قدرت خود را به اثبات برسانند. نظام متوالی دودمانی، حداقل آن گونه که کورش در اظهارات ۵۳۹ بابلی خود بیان کرده است نشانه این امر است.» مولف با این فرض که امپراتوری هخامنشی از نظام قدرتمند حکومتی برخوردار بوده به بررسی و تبیین آن اهتمام می‌کند. در جلد نخست این اثر مباحث متعددی درج گردیده که کلیات